

«Погоджено»
на засіданні
педагогічної ради школи
від 30 серпня 2022 року
протокол № 1

«Затверджено»
наказом директора Ужгородської ЗОШ І-ІІІ
ступенів № 10 з угорською мовою навчання
імені Дойко Габора
Ю.І.Кулін
від 31 серпня 2022 року № 51-о

Освітня програма

Ужгородської загальноосвітньої школи

І-ІІІ ступенів №10 з угорською мовою навчання

імені Дойко Габора

Ужгородської міської ради Закарпатської області

на 2022-2023 навчальний рік

2022

Розділ 1

Призначення школи та засіб його реалізації

Тип закладу освіти: загальноосвітня школа I-III ступенів

мова навчання – угорська

кількість класів – 21

кількість учнів, що навчаються – 489

Призначення школи полягає в наданні якісної повної загальної середньої освіти дітям шкільного віку угорською мовою, забезпеченні їх всебічного розвитку, виховання і самореалізації особистості, яка здатна до життя в багатомовному та полікультурному суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності.

Досягнення цієї мети забезпечується шляхом формування ключових компетентностей, необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності. Водночас педагогічний колектив обрав метою особистісно орієнтований підхід до кожного учня через оновлення змісту та форми уроку.

Спільними для всіх компетентностей є такі вміння: читання українською та угорською мовами з розумінням, вміння висловлювати власну думку усно і письмово українською та угорською мовами, критичне та системне мислення, здатність логічно обґрунтовувати позицію, творчість, ініціативність, вміння конструктивно керувати емоціями, оцінювати ризики, приймати рішення, розв'язувати проблеми, здатність співпрацювати з іншими людьми.

Основним засобом реалізації призначення загальноосвітнього закладу є засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту загальноосвітніх програм. У той же час заклад має у своєму розпорядженні додаткові засоби реалізації свого призначення, а саме

- уведення в навчальний план предметів і курсів, що сприяють загальнокультурному розвитку особистості та формують гуманістичний світогляд;
- надання учням можливості спробувати себе в різних видах діяльності (інтелектуальної, трудової, художньо-естетичної тощо);
- надання учням можливості вибору профілю навчання, темпу засвоєння навчального матеріалу;
- оригінальна організація навчальної діяльності, інтеграція навчальної та позанавчальної діяльності;

Освітня програма, що реалізується в закладі, спрямована на: формування в учнів сучасної наукової картини світу; виховання працьовитості, любові до природи; розвиток в учнів національної ідентичності та громадянської самосвідомості; формування людини та громадянина, яка прагне вдосконалювання та перетворення суспільства; інтеграцію особистості в систему світової та національної культури; рішення задач, формування загальної культури особистості, адаптації особистості до життя в суспільстві; виховання громадянськості, поваги до прав і свобод людини, поваги до культурних традицій та особливостей угорського, українського та інших народів в умовах багатонаціональної держави; створення основи для усвідомленого відповідального вибору та наступного освоєння професійних освітніх програм; формування потреби учнів до самоосвіти, саморозвитку, самовдосконалення тощо.

Реалізація освітньої програми школи здійснюється через три рівні освіти:

початкова освіта тривалістю чотири роки;

базова середня освіта тривалістю п'ять років;

профільна (мова і література національної меншини (угорська) середня освіта тривалістю 2 роки.

Розділ 2

Опис "моделі" випускника школи

Випускник школи з угорською мовою навчання має міцні знання і вміло користується ними, володіє мовами на високому рівні – українською, угорською та однією іноземною (англійською чи німецькою). Знання та вміння, отримані учнем, тісно взаємопов'язані з його ціннісними орієнтирами. Всі інші здобутки у сфері компетентності може принести людині лише наполеглива цілеспрямована праця, бажання вчитися і ділитися досвідом з іншими.

Набуті життєві компетентності випускник вміло використовує для успішної самореалізації у житті, навчанні та праці. Він вміє критично мислити, логічно обґрунтовувати позицію, виявляти ініціативу, творити, вирішувати проблеми, оцінювати ризики та приймати рішення.

Наш випускник – це передусім багатомовна творча людина, з великим потенціалом саморозвитку та самореалізації, широким спектром особистості:

- випускник школи – добре поінформована особистість, яка володіє державною українською мовою та рідною угорською, та однією іноземною (англійською чи німецькою) мовами;
- прагне до самоосвіти та вдосконалення;
- готовий брати активну участь у суспільно-культурному житті громади, держави;
- є свідомим громадянином, готовим відповідати за свої вчинки;
- свідомо ставиться до свого здоров'я та довкілля;
- мислить креативно, використовуючи увесь свій творчий потенціал.

Випускник початкових класів має знання, уміння та навички, передбачені стандартом початкової освіти. Він старанний, працелюбний, самостійний, дисциплінований, вмотивований на досягнення успіху, вміє слухати і чути, і має почуття самоконтролю, навички навчальної діяльності, культуру поведінки і мови, основи особистої гігієни і здорового способу життя.

Випускник базової основної школи володіє певними якостями і вміннями на рівні вимог державних освітніх стандартів, успішно засвоює загальноосвітні програми з

усіх предметів шкільного навчального плану; має систему розумових навичок (порівняння, узагальнення, аналіз, класифікацію, визначення головного); володіє основами комп'ютерної грамотності; знає свої громадянські права і вміє їх реалізувати; оцінює свою діяльність з погляду моральності та етичних цінностей; дотримується правил культури поведінки і спілкування; веде здоровий спосіб життя; готовий до форм і методів навчання, використовуваних у старших класах.

Випускник старших класів має міцні знання на рівні вимог державних освітніх стандартів, що забезпечує вступ до закладу вищої освіти та подальше успішне навчання; володіє щонайменше трьома мовами – українською, угорською та однією іноземною мовою (англійською чи німецькою) на необхідному рівні; має високий рівень комп'ютерної грамотності (програмування, навички технічного обслуговування); володіє культурою інтелектуальної діяльності; знає і поважає культуру України та інших народів; поважає свою й чужу гідність, права, свободи інших людей; дотримується правил культури поведінки і спілкування; має почуття соціальної відповідальності; веде здоровий спосіб життя; володіє способами отримання інформації; прагне духовного і соціального добробуту.

Наш випускник - свідомий громадянин і патріот своєї країни, готовий до сміливих і успішних кроків у майбутнє.

Розділ 3

Цілі та задачі освітнього процесу школи

Перед школою з угорською мовою навчання поставлені такі цілі освітнього процесу:

1. Забезпечити засвоєння учнями обов'язкового мінімуму змісту початкової, основної, середньої (повної) загальної освіти на рівні вимог державного освітнього стандарту;
2. Гарантувати наступність освітніх програм усіх рівнів;
3. Створити основу для адаптації учнів до життя в багатомовному та полікультурному суспільстві, для усвідомленого вибору та наступного засвоєння професійних освітніх програм;
4. Формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності, створення комфортних умов навчання як з огляду психологічних аспектів, так і фізичних;
5. Забезпечити соціально-педагогічні відносини, що зберігають фізичне, психічне та соціальне здоров'я учнів;
6. Підвищення кваліфікації педагогічних працівників шляхом своєчасного та якісного проходження курсів перепідготовки;
7. Проведення атестації педагогів;
8. Цілеспрямоване вдосконалення навчально-матеріальної бази школи з використанням сучасних технічних засобів.

Розділ 4

Навчальний план та його обґрунтування

Програма початкової освіти окреслює підходи до організації єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом початкової освіти.

Початкова освіта здобувається з шести років (відповідно до Закону України «Про освіту»).

Програма визначає загальний обсяг навчального навантаження на тиждень, забезпечує взаємозв'язки окремих предметів, їх інтеграцію та логічну послідовність, вивчення яких буде подане в рамках навчальних планів:

для 1,2-го класу у відповідності реалізації інноваційного освітнього проєкту за темою «Європейська інтегрована модель школи з угорською мовою навчання», а в 3-4 класах відповідно до Державного стандарту початкової освіти постанова КМУ від 21.02.2018 № 87) та Типового навчального плану під керівництвом Савченко О.Я., постановою кабінета міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти» (Із змінами внесеними постановою кабінета міністрів від 24.07.2019 р. № 688) (додаток 12)

для 3,4-го класу у відповідності до Державного стандарту початкової освіти постанова КМУ від 21.02.2018 № 87) та Типовий навчальний план під керівництвом Савченко О.Я.), постановою кабінета міністрів України від 21 лютого 2018 р. № 87 «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти» (Із змінами внесеними постановою кабінета міністрів від 24.07.2019 р. № 688) (додаток 12).

Освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

- мовно-літературна включає мову навчання – угорську мову та літературне читання угорською мовою, українську мову;
- іншомовна – іноземну мову (англійську чи німецьку – за вибором батьків);
- математична спрямована на формування математичної та інших ключових компетентність реалізовується через вивчення предмету «Математика»;
- природнича, соціальна і здоров'язбережувальна, громадянська та історична компетентність в 1-2 класах реалізовується через предмет «Навколишній світ», в 3-4 класах через предмет «Я досліджую світ», якій має на меті формування

компетентностей в галузі природничих наук, основи наукового світогляду, становлення відповідальної природоохоронної поведінки у навколишньому світі, застосування моделі здорової та безпечної поведінки, збереження власного здоров'я та здоров'я інших.

- технологічна – формування компетентностей в галузі техніки, здатності до зміни навколишнього світу засобами сучасних технологій; – реалізовується в 1-2 класах через вивчення предмету «Технології», в 3-4 класах «Технології та дизайн»;
- інформатична – формування інформаційно-комунікаційної компетентності, здатності до розв'язання проблем з використанням цифрових пристроїв для розвитку, самовираження, здобуття навичок безпечної діяльності в інформаційному суспільстві – реалізовується через вивчення предмету «Інформатика», починаючи з 2 класу;
- мистецька – формування цінностей у процесі пізнання мистецтва та художньо-творчого самовираження, поваги до національної та світової мистецької спадщини – реалізовується в 1-4 класах через вивчення предмету «Мистецтво»;
- фізкультурна – формування мотивації до занять фізичною культурою і спортом для забезпечення гармонійного фізичного розвитку, вдосконалення життєво необхідних рухових умінь та навичок – реалізовується через вивчення предмету «Фізична культура».

У 3,4-х класах 1 година варіативного складника навчального плану використовується для підсилення вивчення мови навчання – мови національної меншини – угорської мови;

Повноцінність початкової освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових, які в обов'язковому порядку фінансуються з відповідних бюджетів.

Освітня програма базової середньої освіти (6-9 класи) окреслює організацію закладом єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти і складена відповідно до Навчального плану закладів загальної середньої освіти з навчанням мовою корінного народу, національної меншини Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня, затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 року № 405, таблиця 2.

Освітня програма у 5 класі складено відповідно до реалізації інноваційного освітнього проєкту за темою «Європейська інтегрована модель школи з угорською мовою навчання» (Експериментний навчальний план 5-9 класів закладів загальної середньої освіти затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України від 29.09.2021 № 1033 додаток, 3)

Варіативна складова навчального плану визначена з урахуванням особливості організації освітнього процесу та індивідуальних освітніх потреб учнів та використовується на підсилення предметів інваріантної складової, запровадження індивідуальних та групових занять, що розширюють світоглядне спрямування та задовольняють освітні потреби учнів, особливості регіону.

5-АБ класи – індивідуальні та групові заняття з народознавства (по 1 год.);

6-АБ класи – індивідуальні та групові заняття з «Літератури» (по 1 год.);

7-АБ класи – індивідуальні та групові заняття з «Історії угорського народу» (по 1 год.);

8-АБ класи – підсилення предмету «Угорська мова» (по 1 год.) та індивідуальні та групові заняття з «Історії угорського народу» (по 1 год.);

9 класи – підсилення предмету «Угорська мова» (1 год.) та індивідуальні та групові заняття з «Історії угорського народу» (1 год.).

В 5-6 класах фізкультура викладається українською мовою.

Освітня програма профільної середньої освіти (10 клас) окреслює рекомендовані підходи до планування й організації єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти і складена відповідно до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 408, таблиця 2) з філологічним профілем для учнів 10 класу. Для учнів 11 класу - до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня (наказ Міністерства освіти і науки України від 20.04.2018 № 406) з навчанням мовою національної меншини та за профілем мова та література національної меншини (угорська).

Навчальний план для 10 класу містить загальний обсяг навчального навантаження та тижневі години на вивчення базових предметів, вибірково-обов'язкових предметів, профільних предметів, а також передбачає години на індивідуальні заняття.

Вивчаються базові предмети: «Українська мова», «Українська література», «Зарубіжна література», «Іноземна мова», «Історія України», «Всесвітня історія», «Громадянська освіта», «Математика», «Фізична культура» і «Захист України». Передбачено вивчення окремих природничих дисциплін: «Фізика і астрономія», «Біологія і екологія», «Хімія», «Географія». Із запропонованого переліку вибірково-обов'язкових предметів для вивчення в 10 класі вибрано предмети: «Інформатика» – 1/2 години, «Мистецтво» – 2/1 години.

Зміст філологічного профілю навчання реалізується системою окремих предметів: базовий предмет «Мова і література корінного народу, національної меншини» вивчатиметься як окремі предмети: «Мова національної меншини – угорська мова» і «Література національної меншини – угорська література». Кількість годин для вивчення профільних предметів збільшено за рахунок варіативної складової навчального плану з урахуванням освітніх потреб учнів та з метою формування ключових компетентностей учнів засобами усіх предметів:

угорська мова (2 година),

угорська література (1 година).

Використано для збільшення кількості годин на вивчення базових предметів в 11 класі математика (1 година):

Інші додаткові години навчального плану (3 години)

10 клас: математика (1 година), англійська мова (1 година), хімія (1 година)

11 клас: математика (1 година), українська мова (1 година), фізика (1 година).

В 11 класі фізика та астрономія вивчаються, як окремі предмети.

Розділ 5

Особливості організації освітнього процесу та застосування в ньому педагогічних технологій

Соціальні перетворення в українському суспільстві докорінно змінили пріоритети в галузі освіти. Школа потребує нових нетрадиційних ідей, теорій, що відповідали б оптимальному розвитку дитини, сучасним потребам людства.

Створення ситуації успіху, сприятливих умов для повноцінної діяльності кожної дитини – основна мета, що покладена в основу технологій навчання. Незважаючи на розмаїття нововведень, основною формою організації навчальної діяльності залишається урок.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку: формування компетентностей; розвитку компетентностей; перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей; корекції основних компетентностей; комбінований урок.

Також передбачені екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, лекції конференції, форуми, спектаклі, брифінги, інтерактивні уроки (урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки, прес-конференції, ділові ігри тощо. Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, забезпечуючи досягнення очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах з предмету. Перевірка та оцінювання досягнення компетентностей здійснюватися у формі заліку, співбесіди, контрольного навчально-практичного заняття. Для підготовки до заліків та іспитів проводяться оглядові консультацій, які допомагають учням зорієнтуватися у змісті окремих предметів.

У закладі широко впроваджуються інформаційно-комунікативні технології. Застосування ІКТ в освітньому процесі базується на загальному розумінні зміни ролі інформації та принципах інформаційної взаємодії в різних напрямках освітньої діяльності. Це дозволяє формувати позитивну мотивацію учнів до навчальної діяльності, критичне і логічне мислення, вміння приймати рішення, співпрацювати в команді, бути конкурентоздатними та впевненими особистостями.

Вчителями закладу створена модель уроків на основі синтезу оригінальних прийомів, елементів інноваційних педагогічних методик і інформаційно-комунікативних технологій та традиційних форм організації освітнього процесу. Розширено предметне навчальне середовище, створенні умови для оптимального розвитку навичок роботи з інформацією, формування вмінь і навичок дослідницької і пошукової роботи.

Серед використовуваних засобів: мультимедійні презентації, мультимедійні карти, проекти, онлайн-тести, програмовані засоби навчання та інше.

Вчителі не тільки самі активно використовують інтернет-ресурси, сучасні інформаційні технології, але й забезпечують їх активне використання учнями. Тому створенні вчителями персональні предметні сайти є однією з важливих форм роботи сучасного вчителя і є поштовхом для подальшого освоєння нових сучасних веб-ресурсів відповідно до вимог ІК компетентності, що важливо у процесі модернізації навчання в сучасній школі.

Розділ 6

Показники (вимірники) реалізації освітньої програми

Рівень досягнень учнів буде вивчатись: шляхом моніторингу знань, умінь і навичок з окремих предметів; проведення контрольних випробувань учнів; участі учнів школи у предметних олімпіадах різного рівня, Всеукраїнських інтелектуальних конкурсах та турнірах; шляхом аналізу результатів участі учнів у ДПА і ЗНО.

Розділ 7

Програмно-методичне забезпечення освітньої програми

Для виконання освітніх програм школи на 2018/2019 навчальний рік передбачено використання, затверджених Міністерством освіти і науки України, навчальних програм з усіх предметів інваріантної частини; індивідуальних та групових занять варіативної складової, що забезпечує інтеграцію загальноосвітніх (основних і додаткових) програм у єдину освітню програму, що дозволяє одержати запланований результат освіти – "модель" випускника (додаток 1).

Розділ 8

Структура навчального року

Відповідно до статті 15 (розділ XII) Закону України «Про освіту» структура навчального року, тривалість навчального тижня, інші форми організації освітнього процесу встановлюються загальноосвітнім навчальним закладом середньої освіти у межах часу передбаченого програмою.

2022-2023 навчальний рік розпочинається 1 вересня 2022 року та закінчується не пізніше 1 липня 2023 року.

Структура 2022-2023 навчального року:

I семестр - з 1 вересня по 23 грудня 2022 року,

II семестр – з 16 січня по 07 червня 2023 року.

Канікули провести в такі терміни:

осінні з 31 жовтня по 06 листопада 2022 року,

зимові з 24 грудня 2022 року по 15 січня 2023 року,

весняні з 27 березня по 02 квітня 2023 року.

Дата вручення документів про освіту буде визначена додатково (в залежності від термінів проведення ДПА, ЗНО).

Перелік предметів державної підсумкової атестації визначається Міністерством освіти і науки України. Терміни їх проведення визначаються навчальним закладом та погоджуються з відділом освіти Ужгородської міської ради.

Орієнтовні терміни проведення ДПА для 4-х класів – травень 2023 року; для 9-х класів – календарний тиждень після закінчення навчального року.

Рішення про доцільність проведення навчальної практики та навчальних екскурсій приймає педагогічна рада школи.

Школа працює в режимі п'ятиденки з двома вихідними – субота, неділя. Навчальні заняття проводяться в одну зміну з 8⁴⁵ до 16¹⁵ і регламентуються розкладом уроків, затвердженим директором школи. Упродовж навчального дня проводяться одна велика перерва тривалістю 30 хвилин після четвертого уроку: з 12¹⁵ до 12⁴⁵.